

סוכה מא: (משנה) עד מב: (סוף הפרק)

ביאורים

כדי אכילת פרס: שיעור הזמן הנדרש לאכילת חצי כיכר. יש אומרים, כי שיעורו של חצי כיכר הוא כשיעור שלוש ביצים. **ויש הסוברים,** כי שיעורו של חצי כיכר הוא כשיעור ארבע ביצים. **באשר לשיעורו הקצוב של זמן זה,** נחלקו האחרונים. יש אומרים: תשע דקות, יש אומרים: שמונה דקות, יש אומרים: ארבע דקות ויש אומרים: שלוש דקות.

משנה

י"ט (של סוכות) שחל בשבת:

- מביאים את הלולב בערב שבת לבית הכנסת - ולמחרת, כל אחד מזהה את לולבו ונוטלו (כי ביו"ט ראשון לא יוצאים בלולב שאול)
- **ר' יוסי:** הוציא בטעות את הלולב לרה"ר - פטור (מפני שהיה טרוד במצוה)

המקור: "כבד" - משלכם ולא שאול וגזול.

אך ניתן לצאת בלולב שניתן במתנה, ואף במתנה על מנת להחזיר.

נטילת לולב היא מצוה, - לכן אין משאה ושימורה כבד עליו ואינו טרוד בגללה בתפילתו. ואילו לאחוז תפילין וס"ת (שמואל: וכן חפצי חול) בידו אסור כשמתפלל, כי אין זה מצוה ולכן טרוד בהם.

דברים שנעשו בלולב מפני חביבות המצוה:

- רבן גמליאל קנה לולב באלף זוז.
- אמימר התפלל עם לולבו בידו.
- אנשי ירושלים נטלו את הלולב בכל זמן ומצב אפשרי.

ציטוט מהמשנה

י"ט (של סוכות) שחל בשבת:

ר' יוסי: אם הוציא בטעות את הלולב לרשות הרבים - פטור, מפני שהיה טרוד במצוה.

היקף הפטור של טרוד במצוה

רב הונא:

פטור אף כשלבסוף לא עשה מצוה. (למשל אכל עולת העוף, שאסור לאוכלה, וסבור היה שהיא חטאת העוף)

אב"י:

פטור רק אם לא יצא עדיין ידי חובת נטילת לולב. (אם יצא ידי חובה - חייב, כיוון שאיננו טרוד במצוה)

למרות זאת מחייב ר' יוסי את השוחט תמיד שאינו מבוקר בשבת, אם הביאו מלשכה של אינם מבוקרים - כיוון שבמקרה זה הוא פושע.

קושיה: איך ייתכן שלא יצא ידי חובה הרי משהגביהו להוציאו יצא?

תירוצים:
אב"י: מדובר כשהוציא את הלולב הפוך.
רבא: מדובר כשהוציאו בתוך כלי (ולקחה ע"י דבר אחר בדרך בזיון כזה אינה נחשבת ללקיחה).

משנה

רשאית אשה שקיבלה את הלולב מבני ביתה בשבת - להחזירו למים.
ביר"ט - להוסיף מים. (ר' יהודה)
בחזו"מ - מצוה אף להחליף את המים. (ר' יהודה)
ממתי קטן מחוייב בלולב (מדין חינוך)?
 משיודע לנענע.

החידוש: למרות שאשה לא מחוייבת בלולב - רשאית לטלטלו. (הלולב ראוי לאנשים - לכן תורת כלי עליו ואינו מקוצה)

חיוב קטן במצוות (מדין חינוך)

היודע לנענע: חייב בלולב.
היודע להתעטף: חייב בציצית.
היודע לשמור על תפילין: חייב בתפילין.
היודע לדבר: אביו צריך ללמדו תורה וק"ש.

הכוונה היא לפסוק "תורה צוה לנו..." , ולפסוק ראשון של ק"ש.

מעמד קטן לעניין טומאה וצואה

היודע לשמור גופו מטומאה: טהרות שנגעו בגופו מותרות.
היודע לשמור אף את ידיו מטומאה: אף טהרות שנגעו בידי מותרות.
היודע להשיב אם נגע בטומאה או לא: ספקו ברה"י טמא וברה"ר טהור.
מסוגל לאכול כזית דגן (בכדי אכילת פרס): מרחקיים מצואתו וממימי רגליו

אדם גדול - גם אם לא מסוגל לאכול כזית בכדי אכילת פרס - יש להרחיק מצואתו

דינים נוספים בעניין קטן

היודע לפרוס את כפיו: מחלקים לו תרומה בבית הגרנות.
היודע לשחוט: מותר לאכול משחיטתו. (בתנאי שגדול משגיח ששחט כהלכה)
ממתי רשאי להימנות עם בני חבורה לקרבן פסח?
ת"ק: ממתי שמסוגל לאכול כזית בשר צלי.
ר' יהודה: ממתי שמסוגל להבדיל בין אוכל לפסולת.